WIKIPÉDIA

Nganaszan nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **nganaszan nyelv** (nganaszanul *ня”*, IPA: [næʔ]) a nganaszanok egyik nyelve. 2002-ben 505 fő vallotta anyanyelvének a Tajmir-félsziget délnyugati és középső vidékein. A nyelv a szamojéd nyelvek közé tartozik, közelebbi rokonai a nyenyec nyelv és az enyec nyelv. Két fő nganaszan nyelvjárás létezik, az avam és vadejev. A nganaszan nyelv lassan kezd asszimilálódni az oroszba, sőt mivel a gyerekeknek egyre kevesebben tanítják, ezért veszélyeztetett nyelvnek minősül és közel áll a kihaláshoz.

A nyelv 10 magánhangzóval és 20 mássalhangzóval rendelkezik, valamint bővelkedik a kettőshangzókban.

Nganaszan ня”	
Beszélik	Oroszország
Terület	Tajmir-félsziget (főleg Uszty-Avam, Volocsanka és Novaja települések)
Beszélők száma	505 (2002) fő
Nyelvcsalád	Uráli szamojéd északi **nganaszan**
Írásrendszer	cirill ábécé
Hivatalos állapot	
Hivatalos	*sehol*
Nyelvkódok	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	mis

Írásbeliség

A nganaszanok kicsiny lélekszáma miatt nem alkottak számukra írásbeliséget akkor, amikor a többi északi szamojéd nyelv írására bevezették a cirill ábécét az 1930-as években. Megteremtésére csupán a Szovjetunió felbomlása után, az 1990-es években tettek kísérletet.

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ё ё	Ж ж
З з	З̌ з̌	И и	Й й	”	К к	Л л	М м
Н н	Ӈ ӈ	О о	Ө ө	П п	Р р	С с	Ҫ ҫ
Т т	У у	Ү ү	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш
Щ щ	Ъ ъ	Ы ы	Ь ь	Э э	Ә ә	Ю ю	Я я

Irodalom

- Dyekiss, Virág: Vándorol a hang. A nganaszan hagyományos világnézet a folklórszövegek tükrében. Budapest, ELTE, 2015. (PhD-disszertáció). http://doktori.btk.elte.hu/lit/dyekissvirag/diss.pdf
- Kortt, Ivan R.; Simchenko, Ju. B.: Wörterverzeichnis der nganasanischen Sprache : T. 1: nganasanisch-deutsch-russisches Glossar. (Materialien / Systemata mundi Inst. zur Erforschung fremder Denksysteme u. Organisationsformen 1). Berlin, 1985

- Wagner-Nagy, Beáta: Chrestomathia Nganasanica. (Studia Uralo-Altaica : Supplementum 10) Szeged, 2002, 306 p. ISBN 963-482-588-5
- Katzschmann, Michael: Chrestomathia Nganasanica : Texte - Übersetzung - Glossar - Grammatik , Bearbeitung der *Нганасанская фольклорная хрестоматия* zusammengestellt von Kazis I. Labanauskas unter Berücksichtigung des *Словарь нганасанско-русский и русско-нганасанский*. (Nganasanica 1) Norderstedt, 2008, 604 p. ISBN 978-3-8370-1121-0

További információk

- Ethnologue-jelentés (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=nio)
- Nyenyec-nganaszan szótár (https://web.archive.org/web/20101014160917/http://www.speech.nw.ru/NenNgan/)
- Endangered Languages of Indigenous Peoples of Siberia: The Nganasan Language (http://l.iea.ras.ru/en/languages/nganasan.shtml)
- The Red Book of the Peoples of the Russian Empire: The Nganasans (https://web.archive.org/web/20110926141254/http://www.eki.ee/books/redbook/nganasans.shtml)
- Bibliográfia (https://web.archive.org/web/20150523221459/http://www.tooyoo.l.u-tokyo.ac.jp/Russia/bibl/Nganasan.html)
- Nganasanica (https://web.archive.org/web/20190804103406/http://www.nganasanica.de/) Nganaszannal összekapcsolt dologok
- Languages of the world (Nganasan) (http://languageserver.uni-graz.at/ls/desc?id=147&type=r)
- Nganaszan-angol szószedet (https://web.archive.org/web/20160305002056/http://www.reocities.com/Vienna/3259/nganasan-eng.html)
- Német-nganaszan szószedet (http://wwwuser.gwdg.de/~mkatzsc/d2n_a_h.htm)